

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXVII. LETNIK ————— 1927 ————— ŠTEV. 8

TRIGLAVSKE STENE

MIRA MARKO

1. Slovenska smer v severni Triglavski steni.

S tovarišem Edi Deržajem sva bila nekaj dni na Kredarici, delala izlete v bližnjo okolico, ponajveč pa sva se smučala po ledeniku. Lepi solnčni dnevi po binkoštnih praznikih so sneg vidno jemali. Nekega dne sva šla pogledat, da li je skala »že gorka«. Šla sva k izstopu slovenske smeri; tu sva videla, da je v steni še mnogo snega. Splezala sva do glavnega snežišča, torej četrtno stene, in sva se prepričala, da bi se tudi v tem stanju dala stena preplezati. Sicer težko — a šlo bi.

Odločila sva se, da sestopiva s Kredarice preko stene. Ker bi naju smučti v steni preveč ovirale, jih je Deržaj 16. aprila popoldne odnesel čez Prag do pod stene in se je vrnil zopet na Kredarico. Za pot gor in dol je rabil neverjetno kratki čas $2\frac{1}{2}$ ure.

17. junija je bil krasen, solnčen dan. Zgodaj sva vstala in odkorakala preko ledenika. Ob $\frac{3}{4}$ 7. uro sva vstopila v steno. Bila sva brez vrvi — a izposodila sva si pri Arhu na Kredarici vrv za sušenje perila. Edi je imel cepin, jaz pa smuško palico.

Plezanje dol je bilo vsled nahrbtnikov precej nerodno. Kmalu sva bila na strmem snežišču, ki kar visi v steni. Obrnila sva se z obrazom k steni, ker je vsled strmine drugače nerodno delati stopinje. Stopinjo za stopinjo sva »štepala« v snežišče. Navezana sva bila na vrv, ki je bila seveda le iluzorično zavarovanje, ker bi se bila pri padcu gotovo pretrgala. Ko je strmina snega popustila, sva si navezala dereze ter prosto hodila po snežišču. Kakor hitro je bil prehod v skale mogoč, sva zavila desno na polico, ter po nji na mali stolpič, s katerega sva lahko pregledala steno. Videla sva, da prideva sedaj, razen malih snežišč, po suhem preko stene. Odvezala sva dereze, vrv pa spravila, da bi se nanjo ne zanašala.

Po lahkem terenu sva se spuščala dol na malo škrbino, ki sem jo poznala še iz prejšnjega poletja, ko smo plezali nekako srednjo smer. V ozkem kaminu, ki pelje desno iz škrbine dol, sva spustila po vrvi nahrbtnika, ker bi naju sicer preveč ovirala.

Po prodnatem žlebu sva prišla zopet na snežišče, a ob njegovi robni poči prečkala levo na prodnato polico. Tu smo bili prišli mi lani v polkrogu z leve strani, a midva sva nadaljevala sestop naravnost dol.

Prišla sva h kaminu, v katerem je bila zagvozdena skala. Ker je bila gornja odprtina kamina gladka, široka ter iz trebušastih skal, nisva mogla drugače vstopiti, kakor da sva skočila na zagozdno skalo. Kamin je zelo interesanten. Sledil je izpran žleb, pod katerim je bila mala gredina, na katero sva vrgla nahrbtnika, ter splezala nato po gladkih izpranih skalah k njima. Okovanke so slabo prijele, a plezalk nisva imela s seboj. Morala sva se zanesti le na roke.

Od gredine nisva videla nadaljnje stene, ker je pod njo previs. Morala sva prečkati desno, da poiščeva prehod. Po ozki lašti sva previdno plezala na desno. Po dobrih 10 m se lašta polagoma spušča dol in zleze pod previs. Položaj je postal zelo eksponiran in težaven. V labilni drži ni bilo mogoče sezuti okovank ali odložiti nahrbtnike. Morala sva tako dalje. Šlo je silno počasi — a šlo je. Zadnjih par metrov so se nama od napora tresle noge in roke.

Ko sva stala nato na udobni polici, sva se seveda smejala, zlasti ker je imel Deržaj Arhovo vrv tako slikovito ovito okrog ram — a služila nama ni, ker se nisva pravočasno navezala. Plezala sva bila drug za drugim komaj na meter razdalje, a ko sva videla nevarno situacijo, je bilo prepozno in se nisva mogla več navezati.

Sledila sva polici do nekega snežišča, ki sva ga prečkala, nato pa po lahki skali prišla do žleba. Žleb je bil prodnat; ponekod sva kar dričala po produ. Pod žlebom sva prečkala malo prodišče in — bila sva pri znanem vstopu v Triglavsko steno! Vstop, za naju izstop, je bil vsled robne poči velikega snežišča pod steno precej neroden. Malo sva še telovadila, nato pa sva se popeljala po snegu k stezi, ki pelje k Pragu. Naprtila sva smučke, katere je bil Deržaj skril v ruševje, na rame in sva odkorakala v Vrata.

Iz stene sva izstopila ob 11.15 h; torej sva bila 4½ h v steni, kar je za slabe razmere v zgodnjem poletju dokaj dober čas.

2 Zahodna Triglavska stena.

Ker nama je vreme za praznike (28.—29. VI.) onemogočilo reševanje težjega problema, sva krenila z Deržajem 28. VI. s Kredarice čez Kugyjevo polico Za Planjo (»Bovški Sneg«), da si ogledava zahodno steno Triglava. Stena je okrog 400 m visoka.

Vstopila sva levo od najnižje točke, kjer sva obula plezalke. Skala je začetkoma dobro razčlenjena, da z lahkoto plezaš. Po približno 60 m višine pelje desno, poševno navzgor, ozka prodnata

polica, kateri sva sledila do konca. Prestopila sva na levo. Prestop je težak, ker ni stopov in se zanašal le na trenje.

Po 6 m prečkanja sva zavila na desno proti počī, ki se dviguje ca 15 m v loku do malega previsa. Pod počjo sva zabila klin. Po počī sem prišla dobre 4 metre kvišku. Šlo bi še dalje, a lok, ki ga tvori poč k previsu, je bil skrajno težak in sem morala računati s padcem. Imela sva le tenko 8 mm vrv s seboj, ki bi sunka ne zdržala; zato sva opustila plezanje po počī. Vrnila sem se k tovarišu.

Iz počī peljejo na desno v steno dobri stopi na malo lusko, katera visi nad žlebom, ki teče paralelno s počjo. Deržaj je tu prečkal do luske ter se izvesil (aushängen) nanjo in tako dosegel stope pod lusko, ki peljejo v žleb. Sledila sem mu.

Od luske sva plezala desno od žleba po lahkem terenu kvišku, zavila po prvi polici na desno ter ji sledila okoli 10 m; nato sva prečkala zopet levo na majhen nos.

Z nosu sva splezala gor k previsu, vsled katerega sva bila primorana prečkati na levo v žleb. Deržaj, ki je plezal prvi, je stal 4 m nad menoj v jako nerodnem položaju. Nisem ga mogla zavarovati; zato sem pod njim prečkala v žleb in splezala po njem v isto višino, kakor je bil Deržaj. Zavarovala sem sicer dobro, a padca bi vrv bržkone ne izdržala. Traverza, ki jo je delal Deržaj k meni v žleb, je bila silno težka, ker ni imela stopov — a šlo je po sreči.

Po žlebu, ki je tu podoben počī, sva plezala do široke prodnate police, ki sva ji sledila desno do konca. Tam sva zavila naravnost gor po lahki skali na severni greben Triglava. Greben sva dosegla ca 50 m od glavnega vrha.

Preko stene sva bila v 2 urah.

3. Južna Triglavska stena.

Drugi dan (29. VI.) sva odšla s Kredarice mimo Aleksandrovega Doma v kotanjo pod južno steno Triglava. Sledila sva stezi, ki pelje na Triglavsko Škrbino (»Čez Nogo«; Kugy: Flitscher Scharte »Bovška Škrbina«). Ko zavije steza levo k gornjemu snežišču, je na desni dolg kamin.

Pod kaminom sva obula plezalke. Ker je kamin spodaj zaprt, sva ga morala po steni doseči v loku. Skale so ob kaminu previsne in plasti dol obrnjene, kakor v severni steni Špika.

Vstop v kamin omogoči zagvozdena skala, katere se oprimeš in se potegneš v kamin. Od zagvozdene skale je kamin še dobrih 25 metrov dolg. Gvozdila sva kolikor mogoče zunaj, ker se kamin na koncu zelo zoži. Iz kamina sva splezala desno k previsu, ki omogoči

edini prehod. Pod previsom sem Deržaja dobro zavarovala. Imela sva sedaj dobro 13 mm vrv s seboj.

V previsu so prijemi dobri, le prvi stop je zelo visoko: Deržaj je takoj nad previsom prestopil na levo, zelo eksponirano v steno, ter je plezal na malo glavo, od koder me je lahko varoval.

Zame je bil previs neroden, ker nisem dosegla stopa in sem se morala odgnati kvišku, da sem ga dosegla.

Z glave je nekaj metrov stene zelo težkih, ker ni stopov, a prijemi so dobri. Preko njih sva prišla po prodnatih ploščah do ca 7 m visoke počī, pravzaprav zajede, v kateri sva lahko elegantno gvozдила. Iz počī sva stopila na pomol, od katerega sva prečkala na desno preko malega previsa na lahek teren.

Po dobro nagnjenih, s prodom posutih skalah sva po vseh štirih hitro bila pri dveh duplinah, ki sva jih desno obšla. Nad njima sva plezala na levo po poševni polici k črni previsni steni. Na steni je viselo mnogo ocrkov, ki so se v opoldanskem solncu talili in padali čez steno.

Da se izogneva »žegnu«, sva hitela mimo črne stene v ozek žleb, ki naju je privedel na malo prodišče. S prodišča sva bila v trenutku na vrhu pri Aljaževem stolpu.

Rabila sva čez steno poldrugo uro.

4. Severna Triglavska stena: desno od Črnega Grabna.

Opomba uredništva. Po vestni pripravi sta — po teh fenomenalnih uspehih — naša plezalca dne 5. junija poskusila to najtežjo, še nezmagano smer v severni Triglavski steni. Kako sta s srečnim junaštvom — ali z junaško srečo — za las preprečila tragičen konec te ture, bo zapisano prihodnjič. Prim. str. 189.)

IZ NEZNANEGA SLOVENSKEGA ŠTAJERJA

II.

DR. JOSIP CIRIL OBLAK

Žusem.

Tudi domovina ima svoje tajnosti, ki jih ne razodene komurkoli. Taka skrivnost je — Žusem. Mari veste, kaj in kje je Žusem! Prvikrat sem ga videl iz daljave tam skoro na skrajnem robu cele pokrajine z vrha Lisce. Že tedaj mi je padla v oči neka visoka, čudna naselbina v gorah: v usedi med dvema bolj ali manj čopastima vrhovoma, v razmeroma širokem sedlu, se je svetlikalo v dalji dvoje cerkvic z vitkima stolpoma, poleg teh stolpov visoko vitko deblo kakor mlaj postavljenega drevesa, tako da je bilo iz dalje vse skupaj videti kakor skupina antenskih drogov v gorski samoti — nekaj prav posebnega! Rekli so mi: »Tam je Žusem«; in sklenil sem, da hočem ta Žusem videti od blizu, pa naj velja, kar hoče.

Človek bi lahko živel sto let in bi vsa leta samo študiral slovensko zemljo, hodeč po labirintu njenih lepot, pa bi ne prodril v globočino njenih tajnosti — v tem soglaša z menoj prijatelj — zdaj v Kozjem — Mile, eden izmed pravih Kugyjevih planincev, skromen in tih, rafiniran uživalec prirode. škoda, da on ne — piše ... Zato naj bo posvečeno to poglavje njemu. Njemu naj zapojem pesem o Žusmu, pesem o pesmi slovenskega Štajerja; njemu in vsem planincem, ki jim je priroda svetišče, koder hodijo odkrite glave, odprtih duš in s pobožnim srcem. Ne pa planinskim »tuligojem«, kakor je po svoje točno krstil posebno vrsto »planinavsov« moj prijatelj Prelè. Tudi on jo bo razumel.

Popotnik, ki hodi le z nogami, bi dejal: »Naselbina v gorskem sedlu, mala vas z dvema cerkvicama, kaj je to? Nič posebnega, kakor tudi ne tistih par dreves!« Tako? Nič? ... Ali ko sem se bližal Žusmu skozi Tinjsko dolino, ki je tako tiha in lepa, vzdolž temne Rudnice na eni strani in svetlim vinorodnim grebenom na drugi strani tja do Lok, se mi je zdelo, da tudi skoro na koncu te tihe doline stoječa velika tovarna kopit samo šepeta, da bi ne motila svetega miru, in čutil sem, da sem na mestu idilnosti in samote, še neoskrunjenem. Po lepi, beli, prav dolomitski cesti je bežalo izpod Sv. Heme nad Sotlo v to stransko dolino Tinjskega potoka moje kolo.

Na prevalu iz Tinjske doline na Volčji Jami sem se ustavil, pri samotni gostilni v sedlu pod Žusmom. Od tu se prevališ na ono stran zmerne višine v ravnotako zatišje neznanega Štajerja: to so doline med gozdovi in trtami enotnega značaja, kakor jih ima samo ta svetotih kot med Sotlo, Savinjo in Savo. — Že bolj ob okviru te pokrajine se dviga gmota, temno zarasla s svetlimi lisami in pašniki ob vrheh, z ravnim sedlom v sredi. Eno uro hodiš skozi gozd nekoliko samotno, a ne hodi po cesti v smeri proti sedlu, nego po stranskih gozdnih potih, na eno ali drugo najvišjo točko nad njim. Pogled, ki ti ga razgrne višina kakih 700 m nad morjem, je dražesten. Dvoje cerkvic ob ravnem sedlu pod teboj, Sv. Jakob in Sv. Valentin, župnišče pri eni, pri drugi šola, ena hiša in še ena gostilna: to vse je vas Žusem, prestolica, glavno mesto — na vsakem gričku nad tem sedlom par samotnih kmetij, doli globlje v pobočju še par, potem pa daleč naokoli nič. Okoli in okoli tega ne preveč obširnega masiva pa so globoki jarki dolin, obrobljeni od samega ljubega tihega gozda, pretrganega tu pa tam po kaki vinski gorici, ki so tu bolj redke. Ko si pod Žusmom v dolini, misliš, da si kje na Gorenjskem, ali v kočevski ali v hrvatski Švici; šele ko si na vrhu, te iz dalje opominjajo s trto venčani bregovi, da si v Štajerski deželi ...

Žusemski gorski masiv je pravzaprav podaljšek temne gozd-nate Rudnice, ali je tako globoko odsekan od nje po stranski grapi Brodskega potoka, da je videti svet povse odločen, rekel bi skoro neodvisen od ostalega hribovja, čisto sam zase: samostojna gorska gmota sredi vseskozi gorskega sveta. Takorekoč brez gospodarja: to je Žuzemska »republika« — štajerski San Marino. Ko sem prišel v to — velemesto, ni bilo nikogar doma: ne župnika, ne učitelja, niti gostilničarja, ki je šel doli v »grunt« — mari naj čaka tu gori na delavnik — gostov?! Kraj je bil zato še bolj samotnen. Blagor ti, Žu-semški župnik, in učitelj neznanega mi imena, vidva vesta, kaj je samota, kaj je — svetost miru! Ko sta se vrnila s svojega izprehoda, pač nista slutila, da se vama je medtem pritihočapil in stikal po svetih hramih brezbožen tujec in vama ukradel za četrť ure svetega miru, ki ga je užival z vso svojo dušo, kakor še nikdar kjerkoli. Tu gori na Žusmu me je kar prevzel — Bog s teboj, Žusem!...

Pot me je vedla zopet navzdol po drugi strani.

Poprej pa sem še oblezel vse višinske točke na obeh straneh nad vasjo, ki leži sama nad 600 m visoko, in se razgledoval po celem kotu med Savinjo, Sotlo in Savo. Kaj bi vam pravil! Od Pohorja nad Mariborom do Boča nad Slatino in do Donaške gore, v ozadju Ivanščica, od Slemenca do Svetih gor in Bohorja nad Sv. Petrom in Kozjem do Lisce in Kuma, temni hrbti in robovi nad Sp. Savinjsko dolino, za belim Celjem v ozadju beli vršaci Savinjskih Alp: meni že znana slika s Svetih gor in z drugih točk, tu samo nijansa od druge strani, Vam in toliko drugim neštetim pa še skrivana, neznana krasota enega najlepših kotov lepe slovenske domovine!

Po tej svetli sliki in toliko luči sem se pogreznil zopet v temoto Žuzemskega gozda, ki se je razsvetlil samo enkrat nad zeleno, z gozdom obrobjeno trato. Kakor solnčni žarek se je zabelilo pred menoj tik ob cesti svetlo zidovje Žusemske razvaline, ki se mi je tedaj zdela najlepša razvalina tega sveta. »Razvalina«? Razvalino si predstavljáš pač vedno kot otožno in preteče, sivorjavo zidovje z razdrtimi stolpi in stolpiči, kot ruševino, ki toguje nad okolico, ki sama joče z njo. Razvalina Žusemkega gradu pa je vsa bela, na videz skoro orijentska stavba ali božji tempelj, vsa svetla in polna solnca... Ta razvalina ne joče! Iz sicer resnega gozda zre veselo v tiho okolico, kakor da bi ne pričala o minljivosti, nego oznanjala — življenje... Süssenheim — Žusem!

Doli z bele dolomitske ceste na Volčji Jami, ki je kakor stop-njica ali prag pred vhodom v Žusemsko »republiko«, sem se še enkrat ozrl gori proti belim stenam v okviru našega večnolepega gozda: »Z Bogom, Žusem!«

Gori in doli greš po vijugasti dolini na nasprotno stran proti Sv. Jurju, kraju obeh naših Ipavcev. Na obeh straneh bregovi, trate, gozdovi, trte, cerkvice, par vasic, potoki, pod gozdom ob bregu travniki: božanstvena slika priproste prirode v najmilejši, najljubkejši formi. Samo dolomit izgine s časom s ceste in z njim — kolesarjev ideal; znana mehka štajerska ilovica jame siliti iz cestnega ogrodka ven, a — nič zato!

Brez truda ni nič! Kdor hoče uživati Žusem in svetost njegovega gorskega miru, mora v dolini doli nekaj pretrpeti na potu do tja in nazaj. Brez »vehikolja« si revež, ako ne ljubiš dolgega počestnega romanja, čeprav skozi lepo slikovito obrobjeno dolino. Per aspera ad astra!

Žusem pa je dobil malo zvezdico pri meni v moji »Knjigi popotnika!« in v — mojem srcu. — Bog s teboj!

BOHINJSKI KOT

(Dalje.)

DR. H. TUMA

7. Šije (1882 m).

Par čistih dni je zopet preteklo v brezdelju. Zaman sem iskal vodnikov za gorsko mejno pogorje. Konečno sem iztaknil Ivana Markeža, vlgo. Dobravca iz Polja, znanega lovca. Pogodila sva se za nekoliko dni, da prehodiva ves prostor Bukovških planin. Bukovci se imenujejo prebivalci vasi: Brod, Savica, Dolje, Kamnje in Laški Rovt. Planine v lasti teh vasi se imenujejo Bukovške planine in sicer: Za Liscem 1348 m pod Črno Prstjo, Osredki 1398 m pod Liscem in Četrtnjo, Poljane 1462 m pod Poljanskim in Matajurskim vrhom in Suha 1424 m pod Rodico. Vojaški zemljevid napačno navaja Vogri planino na Storeč Vrh, mesto Gornji Vogel 1537 m in Spodnji Vogel 1424 m pod Šijami in Zabiškim Voglom, za Suho planino. Obe planini spadati pod Bohinjsko Bistrico. Pred nekaj leti so kupili Bukovci tudi planino Govnjači 1471 m pod Tolminskim Kukom in Mahavščkom, tudi ta je sedaj Bukovska planina.

Odrinila sva s Dobravcem iz Polja dne 14. avgusta popoldne ob 2.20 h. Pot vede preko ceste na desno v grapo nad Pezdénico od 1274 m do 1558 m in Rjavcem od 1206 m in 1505 m, v spodnjem delu »Za Lomom« višje gori v Murkovcu, enakomerno strmo do pragu »Pod Melom«, vsega uro hoda. Nekoliko nad Melom se izgubi grapa ter se stopi na zeleno ravnico Ventija. Ime more biti laško, kakor kaže na laške pastirje ime Spodnji in Zgornji Matajurec ter Matajurski Vrh za 1937 m nad planino. V stopnjah slede štiri Ventije, Spodnja, Lepa, Srednja in Gorenja. Iz Lepe Ventije na zahod gre Vodni Plaz, Rob nad Ventijami je »V Klancu« na zahod glava Kozaršče, za njo

konta Vrtača. Takoj za Klancem je lepa ravnica planine Poljane. Rabila sva iz doline ravno dve uri hoda. Poljane je globoka, senčnata kotlina, stisnjena med peči. Solnce se že zgodaj popoldne skrije za Raškovca.

Nekdaj so morale biti Poljane travnate, sedaj je ravnina za dobro tretjino pod severnimi bregovi zaprodena. Vzhodno izpod Poljanskega vrha se izteka hudournik »V Potoku« ter ob velikem deževju zanaša prod in mel na planino. Ker sva imela dovolj časa in sem hotel določiti še točnejše vrhove nad planino, sva okoli 5. popoldne polezla na rebro nad planino, sprva po rušju »Na Glavah«, nad njimi »Novi Rob« doli skalnat, višje gori drnat, do temena Poljanskega Vrha 1904 m. Dasi raste tod gosta trava, radi strmine Bohinjci le malo pasejo po vrhovih, prihajajo pa koštruni z Goriške strani. Odkar gre laška meja po vrhu, se naši pastirji še bolj ogibljejo vrhov.

Med Poljanskim Robom 1904 m in Konjskim Vrhom 1882 m je velika krnica Konjska Ravan. Pod ravanjo so rušnate glave »Na Govcah«: bohinjski izgovor za »glavicah«. Ob sedmih sva bila po grapi »V Potoku« na planino nazaj. Prijazen pastir nama je odstopil svoj stan za prenočišče.

Dne 15. avgusta v čistem jutru sva ob 5. uri odrinila s planine »Čez Stegni«, t. j. brežič zahodno od planine, po katerem so napravile krave svoje steze — stegne. V zemljevidu narisane steze ni, le s početka se živinski stezi še nekoliko sledi. Od brežiča »Čez Stegni« proti severu se steza dolgo teme Rávnika, izgovori Róvnek. Zahodno pod brežiči in južno pod Gradlovcem 1690 m je Šoštarjeva Konta. Hodi se po severni brežini konte pod stenami Blážovice, pod Malim Raškovcem.

Veliki in Mali Raškovec se imenujeta po starem tudi Debeli in Drobni Raškovec, torej pravilnejše. Sledi Konta pod Blažovico. Odtod dalje ni več sledú steze, hodi se pod zadnjimi robovi Raškoveca, sem in tja precej eksponirano, plezaje ves čas nad zverženimi kontami, ena za drugo. Nižje in vzporedno z njimi, ločeno po rušnatih glavah in laštah, gre od Šoštarjeve Konte dalje dolič »V Ivi«, »Pri Staniču« in »Pri Štoru«, ki izhaja v Kopišče in proti planini Suhe. Vzporedno z doličem med Gradlovcem 1690 m in do kote 1558 m gre skozi gozd Varéča dolina. Pomena nisem mogel raztolmačiti.

Od Blažovice na zahod se nizata dve veliki rušnati glavi, Poljanarski in Suharski Kosmatec, izgovori skoraj Kosmač, vidna iz dolinske ceste, a brez kote. Vsa pot je rušasta, orientacija je sploh težka, zemljevid nezanesljiv.

Okoli Suharskega Kosmatca, menda kote 1680 m, se preide po strmih travnatih vesinah na Špik, brez kote, dasi je izrazit vrh, lepo viden od ceste nad jezerom. Severno pod Špikom nad planino je Vrh nad Okroglico in konec Suharskega Kosmatca.

Vzhodno pod njim je velika konta Okroglica, pod Kosmatcem manjša konta Kapišče. Med Špikom in Malo Rodico 1902 m je Dolina pod Rodico, po kateri vede pastirska steza v Gorenje Doli pod veliko Rodico. Iz Okroglice vede druga steza med obema Kosmatcema po Dolenjih Dolih v Gorenje Doli.

Za Špikom se po strmih travnatih vesinah prestopi na oblo travnato šijo izpod Rodice, ki tvori sedaj italijansko mejo.

Kljub skrbnemu pregledovanju in primerjanju zemljevida, nisem gotov kót in imen. Ves prostor pod Raškovcem je silno zapuščen, le lovcem pristopen; konte, lašte in ruševje jemljejo vsako pravo orientacijo. Treba bi bilo prehoditi ves ta prostor ponovno s pastirji iz planine Suhe in Poljane, da bi se konečno ustanovila imena in kóte.

Pod prehodom 1780 m iz Knežke doline na Goriškem na Bohinjsko slede: gori zelena Lepa Suha, sredi Ovčja Suha, nižje koritaste Ulice, pod njimi zaprodna ravnica Pod Ulicami in planina Suha 1428 m.

Med prehodom pod Rodico 1780 m in Šijami 1886 m se nizajo travnate glave, do 1800 m Lepa Suha, odtod dalje Zadnja Ovčja Suha do Šije.

Odkar so morali opustiti planino »V Prodih« na goriški strani in v planini Suhe drže večinoma govedi, se imena izgubljajo. Prekrižati bi bilo z goriškimi pastirji iz Ravni in onimi iz planine Suhe vse širne opuščene pašnike, da bi se morda še rešila stara imena. Kota 1803 m je po starem menda Brda 1800 m, za Brda tudi Zabrd. Od Zabrd na jug gre klin Goriške Ovčje Suhe, od 1622 m do 1220 m. Od planine Suhe do pod Šije gre razor pod Šijami z zadnjo krnico »Za Škripo«. Južnozahodno nad planino je Suharski Skakavec, severozahodno Debeli Vrh, med njimi Dolgi Plazi. Ob Debelem Vrhju proti slemenu Spodnji in Gornji Lazi.

Dolgi hrbet za Zabrdom se polagoma zoži proti zapadu in vzpenja v skalnatem ozkem grebenu, na južno stran s travnatimi lovti, skozi rušje na strme Šije 1886 m. Stopila sva nanje ob 8.30 uri. V visoki, cvetni travi temena sva polegala na solncu do 10.30 ure. Pregledala sva pod seboj Knežko Grapo na jug in zverženi svet na sever. Od vrha preko kote 1798 m se vleče Dolga Planja do Kratkih Plazov. Najvišji vrh Kratkih Plazov, torej kota 1739 m, se zove Zavitar, bohinjski Krač Plaz.

Tik Šij kota 1861 m je Vrh Dlaní, po severnem pobočju Dlaní. Izpod Šij pada grapa do planine Spodnji Vogel 1424 m. Razsoha izpod 1861 m tvori glavo Krevlja, pod njo glava Voglarskega Skakavca 1608 m nad planino.

Severno pod koto 1798 m je glava »Tretji Orlov Rob«, za njo »Zgornji Orlov Rob« in nasproti tik nad planino Spodnji Vogel je »Spodnji Orlov Rob« z lepim pregledom planin in mejnih goriških vrhov in cele Komne. Severno pod Zgornjim Orlovim Robom in vzporedno od Spodnjega Orlovega Roba slede glave Križa, med njimi Križeva Konta, s katere se prehaja v planino Gorenji Vogel 1587 m, na karti napačno Vogri, nad njo Storeč vrh 1595 m s krasnim pogledom na Fužinske planine in Triglav. Sredi med Kratkimi Plazi in Srednjo Križko Glavo je Cerkvna Glava ali Cerkev. Med njo in Kratkimi Plazi je krnica Jele Plazi, med njo in Srednjim Križem Cerkvna ali Cerkveniška Konta.

Pristop na Storeč Vrh je od hotela pri Sv. Ivanu med 613 m. Mali Grad, in 676 m Veliki Grad, ter Sóvnjakom 654 m* »Čez Gobelo« v dolino Gobelo, na rovt »V Njivice« in Zagradec in po strmih pašnikih Rafojica ** na sleme s stajo ob 950 m. Od tod skozi gozd po stezi do lovske kočje 1150 m, od nje na levo po levem smrečju v Žlanarjevo Konto, Spodnjo in Zgornjo, ter iz nje po strmi steni 40° naklonine severno pod vrh v plano konto »Za Rjavo Skalo« s planinskim studencem, od tod zlahka na vrh. Prostor od Storeč Vrha pa do Šij je pozimi lepo valovito smučišče, premalo znano, s pristopom od jezera pod Stenmi 1383 m skozi Žagarjev Greben na Konjsko Ravan, na levo na planino Spodnji Vogel, od tod na sever skozi gozd Jelovec do »Pod Rjavo Skalo«, ali pa od Zlatoroga čez Ražnovo Suho v Sneženo Konto pod Škrbino in mimo Migovca 1899 m čez Gorenji in Dolenji Kal, imenitno smučišče, na Spodnji Vogel.

Kogovšek v Pl. Vestniku XXIII str. 177 tolmači Storeč iz besede star, tako tudi domačini, dasi ločeno izgovarjajo Stōreč Vrh in Starēča Raván.

Južno pod Šijami je opuščena velika planina »V Prodih« 1074 m, sedaj zarasel gozd. Pred 50 leti se je paslo po planini do 1500 glav drobnice, sedaj je vsa širna kotlina pod Rodico in Voglom neizkoriščana. Tudi gozd se ne more izsekovati, ker ni izvozne poti iz grape ter Knežki potok nima struge, ne dovolj vode za plavljenje. Knežka Grapa prihaja izpod Rodice, desni pritok iz Prodov je Prošček, nižje

* Pravo ime je Sóvnjak in ne Sovinjaki, ker so pastirji ovcam, ki so se pasle po gozdu in vrhovih, nasipali ondi sol za vabo.

** iz »Rákolica«.

doli izpod planine Loma Lipovšček. Nekako sredi Proške kotline leži malo, kakor med gorami izgubljeno selce Ravni 752 m.

Pod Šijami zahodno na južno goriško in severno bohinjsko plat so strme travnate police Dlaní, kota 1861 m, sredi med njimi Vrh Dlaní. Čez Goriške Dlaní gre pot od Prodov čez vrh 1861 m na Bohinjske Dlaní in od tod na planino Gornji Vogel 1539 m in na novo planino Staréča Ravan do jezera. Drug prehod iz Goriškega ob 1663 m so Vrata, tudi od planine V Prodih, skozi Krnico; med njo se dviga od 1246 m čez 1460 m Mirnjak do slemena.

Iz Vrat sva hodila po ozkem, sem in tje precej eksponiranem grebenu, deloma plezaje, mimo Malega Vogla 1696 m do pod Vogel. Od tod pelje na levo dobro izhojena vojaška steza na Žabiški Kuk 1838 m. Krenila sva pa na severno stran pobočja Vogla preko prodišča nad prostorno Sneženo Konto, na sedlo zahodno pod Voglom in po travnatem slemenu na vrh Vogla 1923 m ob 12.20. uri. Radi razločevanja od drugih enakih imen je imenovati vrh: Žabniški Vogel, dosledno po razločevanju tolminskih pastirjev, ki imenujejo vrh 2086 m nad izvirom Tolminke Tolminski Kuk ter vrh 1838 m pred Voglom Žabiški Kuk, po vasi Žabče in dolini nad njo.

Vogel nudi mičen pogled na zeleno Goriško, na jugovzhod na Prode in Knežko Grapo, na jugozahod čez Krnice pod Vrhom na planino Razor 1300 m, pod njo Kozlov Rob 428 m, razvalina Tolminskega gradu. — Odrinila sva ob 1.40 po razu na zahod na sedlo nazaj, od tod na Vrh Krnic, brez kote, v škrbino »Čez Globoko« ali »Čez Razor« okoli 1800 m. Globoko je konta pod prelazom ob 1588 m. Grede po razu imaš ves čas krasne poglede na tolminsko in triglavsko stran.

Čez Globoko je bila pred vojno silno strma, meljava steza, za vojne so nadelali tovrno pot za mule iz planine Razor do Bohinjskega jezera. Kakor vsa vojaška dela, se tudi ta pot hitro ruši. Po večjem sva hodila po krajši stari stezi do doliča »Pri Skledi«, ime od škálbe v rovi*, ki leži sredi doliča in je po dežju precej časa napolnjena z vodo. Pastirji raztope v mlačni vodi snežne kepe, da si pogasé žejo. Pod Skledo ob 1376 m se dolina razširi v Konjsko Raván, pod njo postaja pot tesna do pod Steni 1383 m, preide v Žagarjev Greben, krene na desno pod steno Mirnjaka, vzporedno z jezerom, ter izide ob Naklem na cesto pri jezeru.

Od doliča »Pri Skledi« krene na desno dobro izhojena planinska pot po redkem bukovju na Poljánico, t. j. zelena široka konta; iz nje na planino Spodnji Vogel 1424 m. Lastniki so posestniki iz

* »rov, rovi,« abgestürzter Fels.

Boh. Bistrice. Novo veliko zidano štaló je podrli zimski sneg. Bistričanje imajo planino šele nekaj let, sirarjem in pastirjem je bilo vse še precej novo. Vedeli so le za koto 1608 m, Voglarski Skakovec nad planino, in Portne, mesto Zeleni Vrh na Lechnerjevem zemljevidu. To ime se večkrat dobi za podolgovate laštaste vrhove na Bohinjskem; težko pa je ime razlagati, pač ne iz laškega porta; morda iz nemškega Borte?

Zahodno za Portnami so Divji Plazi.

Mičen je pogled raz glavico, severno nad planino Spodnjega Vogla, čez zelene gozdove proti Triglavu in Lopam.

Dolgo sva sedela z Dobravcem za ognjiščem z mladimi pastirji, ki so veselo praznovali praznik z žber-om, t. j. pražena moka s smetano. Kljub samotni, prelepi planini v pogovorih ni bilo sledu planinskega življenja. Odkar so Bukovci opustili pašo drobnice in gonijo goved le v bližnje, lažje pašnike okoli planinskih stanov, se zdi človeku tudi visoko gori na planinah, da je med dolinci, brez zanimanja za lepoto in posebnosti alpskega sveta in planšarskega življenja.

Stanovi planin Spodnji in Gorenji Vogel bi se morali prirediti kot zimsko zavetišče za smučarje; kajti težko je dobiti tako idilično zimске lege, ki nudi za smuči nalahko vzbočene konte, ne prestrme glave in dolge, dovolj naklonjene doliče. Udobni razhodišči sta hotela pri Sv. Ivanu in Zlatorog.

(Dalje prih.)

SKICE S POTA

(Dalje.)

Dr. JOSIP CIRIL OBLAK

(Iz »knjige popotnika«. II. Nemčija.)

Preko Jura.

Nad severnim bregom Donave, kjer se »konča« Bavarska visoka planota, se polagoma vzpenja Švabski in Frankovski Jura, ki se strne proti zahodu s takozvanim Bavarskim in nato s Češkim Gozdom, a je pravzaprav le nekaj podaljšek visoke Bavarske planote. Ta Jura naj je gorovje — našim pojmom o gorovju se to nazivljanje takega valovitega sveta upira: vendar je v tem svetu celo takozvana »Frankovska« in »Švabska Švica«! Kako je na svetu vse relativno!

Torej gori v Švabski Jura, na razvodnico med Črnim in Severnim morjem, med Donavo in Renom! Dokler nisem iz donavskega rečnega omrežja — tako se mi zdi — še nisem v pravi Nemčiji; zame se prične Nemčija onstran ob dotokih Neckarja in ob Neckarju.

Ko se polagoma dvigaš v ta Švabski Jura, si v valoviti pokrajini iščeš vrhuncev, pa jih ni, vsaj izrazitih ne; iščeš izrazite doline, a tudi te ni na tej strani; ko dosežeš višino in s tem razvodje, se kmalu

jameš hitro pogrezati v stransko dolino, ki postane zelo slikovita, in zdi se ti, kakor bi bil v dolini Želimljice ali Gradaščice. Iz rjave zemlje bregov štrlijo skalnati skladi: takoj postane pokrajina bolj simpatična, bolj domača. Toda manjka ti na obronkih in vrhovih cerkvic; k večjemu kak grad ali razvalina krona položne vrhove in grebene nad dolino. Medtem pasiramo zanimive kraje; najzanimivejši je gotovo Esslingen, ki leži že v dolini Neckarja, v katero smo se skoro neopaženo zapeljali. V Nemčiji sem!

Pozdravljen Neckar! Pozdravljeni s trto venčani bregovi! Slovencu nehote zaigra srce, ko vidi zopet prvo vinsko trto; in ta trta ne rodi ravno cvička, nego kaj boljšega. A vse to se umakne tvoji pozornosti, ko te zapelje železni stroj preko Neckarja, ki mu sledimo le nekaj kilometrov, v nasprotno stransko dolino, ki je po obliki krasen, razmeroma plitev kotel precejšnjega obsega; bregove mu venča vinska trta. V kotlu, izpolnjujoč ga docela, leži biser med nemškimi mesti, ves v zelenju in poln solnca...

*

Stuttgart, 4. — 5. III. 1926.

Stuttgart je eno najlepših, najznamenitejših mest, kar sem jih videl na tem potu. Nemška Firenca! Po legi namreč. Razumem, da je napisal o tem svojem rojstnem mestu (ki je rodilo tudi filozofa Hegla) pesnik Gerok verze, ki jih bereš skoro na vsaki stuttgartske razglednici: »Da liegst du nun im Sonnenglanz, schön wie ich je dich sah, in deiner Berge grünem Kranz...«

Tudi to mesto je kot velemesto nastalo prav kakor Monakovo še le v najnovejšem času, v 19. stoletju, in ima zahvaliti svoje krasne spomenike svojim knezom in kraljem, pred vsem Viljemu I. in Karlu. Stari, pristno švabski del mesta je tudi zdaj neznat, a ne nezanimiv, in se skoro izgubi v modernem kolosu, ki ga obdaja s svojimi monumentalnimi stavbami, zlasti kraljevimi palačami, ki so se jim šele v najnovejši dobi pridružile krasne zasebne stavbe v renesančnem slogu.

Sicer pa je velemesto Stuttgart posebno slavno kot knjižni trg, poleg Lipskega in Berlina tretje v redu, zlasti pa, ker v Stuttgartu izhaja »Kosmos« in njegove publikacije, ki zbuja občudovanje sveta. Znan je izrek Amerikanca, ki je dejal, da mu v Evropi razen »Kosmosove« literature ni prav nič imponiralo. Nemci imajo tudi v današnjih materialističnih časih razmeroma dosti idealnih kulturnih delavcev — izmed najodličnejših pa so oni, ki se zbirajo okoli »Kosmosa«. Le tem

najbližji je tudi naš Kugy... Prirodnim vedam posvečajo Nemci največjo pozornost; saj črpajo iz nje vse praktične iznajdbe. Prirodoslovje je veda, ki je podlaga vsem drugim. V njem imajo končni izvor vse nove pridobitve tudi na praktičnem polju življenja, in to zna ceniti in izkoristiti s svojo pridnostjo baš Nemec. Solidnost nemška, red in snaga sta znana. To sem opazil že v Monakovem, a zdi se mi, čim višje greš proti severu, tem bolj se stopnjuje, ali pa je to samo vtis. Ako pa primerjam s tem, kar sem videl n. pr. v južni Italiji, moram reči, da je v vsaki vasi več čednosti in snage, nego v največjem laškem mestu na jugu... In pri nas?

Nekaj posebnega so tudi lepa gledališča v Nemčiji, večinoma nova; to bi bil moral omeniti že v Monakovu, kjer je cela vrsta gledališč; staro gledališče, skoro nevredno tega lepega mesta, sem videl le v Ulmu. Kakor mnogo drugih monumentalnih stavb, tako so tudi gledališča nastala pod pokroviteljstvom in večinoma tudi iz sredstev knežjih rodbin. Kaj bi bili Nemci danes pri vsej svoji »deutsche Einigkeit« in svojem ujedinjenju, da niso bili nekdanj razkosani in niso imeli svojih knezov in kraljev, ki so bili glavni nositelji in pospeševalci kulture, znanosti in umetnosti! Mislim, da bi imeli precej to, kar imamo danes — mi od Zidanega Mosta ali kmalu pod njim doli do Vardarja! In to vkljub svoji sedanji kulturnosti in svojemu prirojenemu čutu za disciplino, red in snago! Kaj vse so zapustili nemški knezi nemškemu narodu: vse te neštete gradove, galerije slik, naravnost kolosalne biblioteke, spomenike neizmerne vrednosti! Vsega tega najbrže ne bi bilo niti majhen odstotek, da se je izvršila detronizacija vladarjev popreje in njih odkup že davno. Malo hvaležnosti kaže pravzaprav velik del nemškega naroda tem svojim knezom; le en del zna ceniti, kaj so ti žlahtni ljudje (med njimi so seveda bili tudi kaki manjvredni, dà, celo propalice) v splošnem storili za dvig kulture med podložnim jim narodom. Temu partikularizmu se imajo torej Nemci zahvaliti, da so danes to, kar so, v kulturnem oziru, in da imajo še danes toliko pokazati svetu, ki strmi nad tem nagromadenim kulturnim bogastvom v krasnih njihovih mestih!

To smo opazili že v Monakovu, to vidimo zlasti tudi v Stuttgartu. Okoli kraljeve rezidence (nove in stare) ob kolosalnem dvornem parku (Schlossgarten) stoje kar zapored: akademije, galerije, muzeji, novo in staro gledališče — same krasotne stavbe z velikanskim notranjim bogastvom!

V Stuttgartu sem videl sijajno premijero Euripidove drame »Alkestis« v predelavi Hugona Hofmannstala z godbo Egona Welesza. Vtis, ki ga napravi to klasično delo, je pri taki uprizoritvi nad vse mogočen. Človek, ki je od večnega poudarjanja napredka kulture v

sedanji dobi in moderne domišljavosti že skoro nehote in podzavedno prevzet preziranja vsega starega, strmi nad mogočnostjo starogrške umetnosti. Vsekakor je Hofmannstal ustvaril samostojno umetniško delo, ki nikakor ni navaden prevod; z neverjetno intuicijo je izgladil vse ostre prehode posameznih scen, dal Euripidejskim figuram trdnjše konture, a pri tem varoval staroklasično obiležje snovi, ki deluje z elementarno silo. Blagodejen povratek k staroklasični kulturi, ki jo, bogzna v čem, komaj nadkriljuje današnja ali jo komaj doseza! Bog ne daj, da bi se dalo kaj takega pred našo hipermoderno publiko in še hipermodernejšo kritiko! Čeprav moramo včasih požreti igre nemškega izvora, dvomljive sorte...

Da ne manjka kakor povsod drugod tudi spomenikov, zlasti ne Goethejevega in Schillerjevega, je samo ob sebi umljivo; kajti za to je skrbel — če ne vladajoči nemški knezi — pa gotovo tudi kulturni nemški narod, ki mu moramo priznati, da tudi sam iz sebe časti in spoštuje v najvišji meri nosilce svoje kulture. —

Stuttgart je bil skrajna zahodna točka mojega potovanja; od tu dalje na zahod bi me privedla pot čez Schwarzwald v nemško pravljico Porenje (Rheinland), ki je dežela za-se, in tudi že na francosko mejo. Porenje pa sem si prihranil za drugi pot. Kajti moj načrt je bil: v cikcaku spoznati nemške gore in doline in razne nemške »Švice« (imajo kar več Švic: frankovsko, švabsko, saško itd.) ter prodreti preko Bavarske do srca Nemčije, ki bije tam okoli Lipskega. Zato sem zdaj prečkal i Würtemberško ter se obrnil od Stuttgarta zopet proti vzhodni strani, a od tam vendar zavil proti severu, nazaj v Gornjo Bavarsko med Franke. Kajti tam leži mesto, ki se tako zelo razlikuje od drugih, da ga ne pozabiš nikdar.

*

Nürnberg, 6. III. 1926.

Iz doline reke Neckarja, kamor se zapelješ iz Stuttgartskega velekotla v nekaj minutah, zaviješ zopet v stransko dolino med zmerno gričevje, ki ti kliče v spomin našo Dolenjsko, in preko doline in gričev si po precej izdatni vožnji — v brzovlaku pa v razmeroma prav kratkem času — zopet v široki ravnini, v kateri se spajata dva dotoka Mena, reki Regnitz in Pegnitz.

Skoro sredi te leži Nürnberg. — S svojim nepokvarjenim starinskim značajem je eno najznamenitejših nemških mest, za Monakovom drugo največje mesto Bavarske.

Krasno je ohranjen značaj mesta kot trdnjave. Kot tako je sploh najlepše nemško mesto, nad vse slikovito, dasi ležeče v neslikoviti pokrajini; v tem se razlikuje od laške Verone, ki je pomaknjena v

podnožje odrastkov Alp, dočim so tu nevisoke gore v precejšnji daljavi. Toda izprehod po stari glasiji ob mestnem jarku pod obzidjem od Spittlerjevih vrat do starega gradu, h kateremu stremi celo mesto v zmerni višini, takole ob večernem solncu, je očarljiv in ostane nepozaben.

V mestu samem pa se vrsti znamenitost za znamenitostjo: Mesto Hansa Sachsa in Albrechta Dürerja! Iz Nürnberga je izšlo toliko slavnih imen, je izšlo toliko nemške kulture, da je ne pregledaš tako brzo. Poleg tega je eno prvih trgovskih in industrijskih mest. Značilne zasebne stavbe s svojimi podstrešnimi okni in na njih špičasti stolpiči, na cestnih oglih razne madone iz predreformacijske dobe, nešteta slikovita dvorišča, starinske cerkve (S. Lovrenc in S. Sebald, Marijina cerkev), vsaka v svojem čisto izrazitem slogu iz dobe nemške in nürnberške slave (od l. 1200 do 1500), te tako prevzamejo, da komaj misliš na krasno novo gledališče in še znamenitejši nacionalni muzej, ki ni nič manj znamenit nego oni v Monakovu, čeprav je oni znamenitost prve vrste. Ko stojiš na enem najlepših nemških trgov, se spomniš nehote tudi enega najlepših italijanskih: »Piazza d' Erbe« v Veroni. Česar pa nima Verona, to je takozvana »Kaiserburg«, ki kraljuje le neznatno vzvišeno nad mestom, a se vendar tako slikovito dviguje nad njim. Tu ti kažejo najrazličnejše srednjeveške starine, zlasti iz pravne zgodovine, mučilno orodje in druge take bolj ali manj lepe, a sila zanimive stvari. Skratka: Nürnberg si mora ogledati vsakdo, kdor hoče imeti vtis in predstavo do skrajne podrobnosti ohranjenega srednjeveškega mesta; i manjše zasebne stavbe so skušale pridržati in se prilagoditi onemu značaju in tonu mesta, kar je drugod redko.

(Dalje prih.)

NOĆ NA STAROJ PLANINI

ANDRIJA M. RISTIĆ (Beograd)

(Konec.)

Sa svojim kožastim i srebrnastim liščem, ona je tada na mene načinila dubok utisak, ni sam ne znam zašto. Sretao sam jo tog dana svuda usput, ali ovde, na sedlu Babinog Zuba, ona je meni izgledala kao da je u najmanju ruku donešena sa Himalaja. Na docnijim turama nisam više ni obraćao pažnju na nju, a istina je i to, da su ovo bili vanredno lepi primeri, i da im je lišće svojim srebrnastim prelivima potsećalo iz daleka na runolist, koga u Srbiji još ne nadjo-smo, i ako botaničari tvrde da ga imamo.

I u toj oluji, medju svuda razbacanim stenjem, ugledasmo naš današnji cilj, karaulu Babin Zub.

Znali smo unapred da ćemo noćiti u karauli, ali su nam pojmovi o dotičnoj vrsti zgrada bili vrlo nejasni. Ono, međutim, što nam se ukaza pred očima, nije odgovaralo onome što smo očekivali, a još manje definiciji koju je dao naš besmrtni Vuk: »K a r a u l a« (kalaura 1), f. der Wachturm, specula, turris excutoria (cf. gradjenica). To uopšte nije bilo ni »Turm« ni »turris« već jedna sasvim niska koleba, koja nije zasluživala čak ni naziv brvnare, budući sagradjena od horizontalno prikucanih vrljika na glavni skelet. Ti, da ih tako nazovem, zidovi od vrljika bili su dvostruki, i međuprostor ispunjen jednom izolirajućom smesom zemlje, mahovine i busenja. Sa južne strane mogla se lepo raspoznati i krovna konstrukcija, pošto taj deo nije bio pokriven busenjem da bi dim sa ognjišta imao prolaza. U ostalom, to nam je dobro došlo, jer nismo morali te noći ni ustajati radi astronomskih i meteoroloških posmatranja, koja smo sasvim udobno vršili ležeći umotani u sve moguće ogrtače i čebad, sa nogama koje su se pekly kraj vatre, dok su nam glave čeznule za vlaškim šubarama iz Homolja.

Zasuti sitnom kišom, išibani vetrom, na brzu ruku poskidasmo torbe sa pokislih konjića, i unesosmo ih pod krov. Mi nismo još mogli ući. Trebalo je nakupiti suvog granja za celu noć, zbog čega odosmo do obližnjeg šumarka sa golim rukama u mesto testere i sekire, dok dame ostadoše da mahovinom i zemljom »dihtuju« zidove od karaule. Naposletku, svršivši taj posao, snabdeveni gorivom za celu noć, udjosmo definitivno u karaulu, čiji zidovi sada malo manje propuštahu vetar.

U sredini karaule poče da pucka suvo granje, poče dim da nas štipa za oči, i naposletku, dodjosmo do vatre. To je ispočetka bila sasvim mala vatrića, onakva kakvu lože deca iz zabave na kakvom izletu u polju, i dovoljna da nas samo osvetli (jer su prozorski otvori već bili zastrti dekama) ali se za nekoliko minuta razvi prva i prava logarska vatra, pa ubrzo zatim i čitava lomača, koja ispuni ubrzo skoro ceo slobodan prostor, na kome nismo mislili ležati, i za čas osuši ceo ovaj zid od šotorskih krila i ogrtača, koje u tom cilju i držasmo svud oko nje.

Udesivši svaki svoje ležište kako je koji znao i umeo (pisac je, blagodareći jednoj refeni, koja je omogućila najracionalniju upotrebu čebadi i ogrtača, uspeo da se skoro potpuno obezbedi od vetra zastrvši šatorskim krilom jedan deo zida), napravismo krug oko vatre, na kojoj su već gorela čitava polutrula stabla, i čiji se dim gubio u pomrčini velike badže na tavanice. Neki polegaše da spavaju, neki počeše da večeraju i kuvaju čajeve, u jednom potpuno zimskom brodolomniškom stilu, i to sredinom avgusta meseca, u šest časova

po podne, u vreme kad se stotine Beogradjana hlade u Savi, i od svih mogućih pića uzimaju u obzir samo pivo i špricere.

Pa ipak, osećali smo se prijatno u prvi mah. Dok napolju besni oluja i nagomilava uz Babin Zub sve nove i nove oblake, mi sedimo mirno pod krovom, oko jedne impozantne vatre, večeramo sardine i salamu, a neki čak prže i slaninu na improviziranim ražnjevima. Čaj je tako vruć, lica su nam od vatre počela dobijati već boju kardinalskih mantilja da već zaboravljamo onaj gvozdeni zakon logorske vatre, po kome se telo čovečije deli na polovinu okrenutu vatri i polovinu okrenutu spoljnom svetlu. Ali smo ga posle ove noći dobro upamtili.

Malo po malo krug oko vatre počeo se rasturati. Umorni smo, a treba krenuti već u dva sata po ponoći ako želimo dočekati sunčev izlazak na samom Midžoru. Ležimo tako umotani u ćebad, oko vatre koju nekoliko njih s ljubavlju održavaju, ležimo u nekom prelaznom stanju, koje nije više budno, a ne može se još nazvati snom. Kroz noge struji prijatna toplota od bliske im vatre, pa ni po ostalom telu ne oseća se Bog zna kolika hladnoća, jedino od zemlje što bije neka jeza..., ali, i to će proći, samo dok se mesto na kome ležimo ugrije. Kroz polusan, koji me već počeo hvatati, slušam neki razgovor o smučanju, koji se ubrzo razvija u živu prepirku o tome, da li treba se služiti jednim ili dvema štapovima. Zastupnik jednoga štapa ljutito se diže, i leže kraj mene na ranije rezervisano mesto, dok se s druge strane zida čulo hrzanje konja u njihovoj štali, jer karaula je imala i svoju štalu, jedan zaklon od suvog lišća, koji je s jedne strane produžavao strmu ravan krova do zemlje. Siroti konji! Trebalo bi ih bar pokriti nekim ćebetom; oni su se mnogo više oznojili od nas, a u mnogo su gore skloništu. Na žalost, izgleda da u karauli nema ni jednog slobodnog ćebeta. Okrenem se na drugu stranu, pazeći da ostanem na istom mestu, koje će se valjda već jednom zagrejati. Interesantno, kako fabrikanti izrađuju uvek kratku ćebad. Dok čovek brižljivo umota noge, vidi da nema čime da pokrije ramena, a ako se postara prvo za gornji deo tela, onda dobiješ neko vrlo neprijatno osećanje u člankovima. Pa i vatra bi mogla malo jače goreti, nego što sad gori. Pokušavam da spavam. Uspevam da se sav umotan u ćebe i zadremam, bacivši još jedan pogled k badži, kros koju se ne da videti ni najmanja zvezda...

Od jednom osetih nešto hladno u ledjima, koja se stresoš, da mi odmah zatim celo telo uzdrhti, upravo zatrese se kao pod udarom električne struje. Ne, ovo nije kriv ni vetar ni kiša, već ledeno tlo na kome ležimo, odvojeni samo tankim ćebetom i odelom na nama. Uvidjam svu našu nepraktičnost što smo iz nazovi-higijenskih razloga,

uklonili najsvežiji sloj onoga što su v karauli ostavljala čitava pokolenja ovaca i koza... Jer, ova karaula služi najviše kao sklonište za ovce, čije smo sveže tragove morali čim smo došli, uklanjati improviziranim lopatama od kore drveća. Da to nismo učinili, sad bi barem ležali u toploti tople leje, kao rano povrće marljivog vrtara.

I opet se okretoh na drugu stranu da malo pridremam, dok me ne obuhvati ponovo jeza, ili me iz tog polusna trgne vetar koji se na mahove probudi, grozno zafijuće i iz osnova zatrese karaulu.

Ne mogući izdržati dalje, sedoh kraj vatre, sa još dvojicom Piroćanaca, da barem skuvamu čaj. Vatra se pretvorila u jednu nepristupačnu gomilu žari, kojoj na jedvite jade primakoh lonče s vodom... Piroćanci tupo gledaju u vatru. Tišina, prekinuta samo fijukom vetra i krcanjem tavanice pod teretom jednog planinca, koji se radi čistijeg vazduha popeo na tavan da spava. Očajno gledamo u satove, koji obeležavaju tek ponoć i čutimo iz drugarske solidarnosti, da ne bi probudili ono nekoliko sapatnika, koji su nekim čudom našli načina da zaspe.

Popivši čaj, baciivši pogled na časovnik (tek ponoć!) i kroz vrata (magla gušća nego ikad!) vratih se legalu. Nova komplikacija. Za vreme mog odsustva, susedi promenuli položaje, u snu se zgrčili od zime, tako da sam prinudjen iskriviti se kao najkrivlji paragraf izmedju njih. Pa i pored toga probudih jednog od njih, koji mi odmah izrazi svoju — blagodarnost.

I opet umotavanje u deku, premeštanje s jedne strane na drugu, i drhtaji celog tela od hladnoće tla...

*

Dva sata su već davno prošla. Većina od nas, umotana preko glave u ćebad još ne napušta carstva snova. Vodja izleta stoji kraj vatre, nem kao kip, i baca brižne poglede kroz badžu, na kartu, na časovnik. Seljak, koji nas prati sa tovarnim konjima, po datoj izjavi da u ovoj noći i magli nije u stanju naći put, umotao se u svoju debelu kariranu kabanicu od balkanskog sukna, i odmah ponovo zaspao. Piroćanci izjavljaju da se vraćaju, jer moraju odredjenog dana biti doma. Od jednom, pogledavši u vis, opazismo zvezde kroz razvaljeni krov. Ipak ima neke nade, istina slabe, jer uskoro opet naidje oblak, da malo posle prodje, i opet ostavi zvezde.

Postepeno, krug oko vatre poče se ponovo stvarati, kako bi ko, u onom polusnu, pogledao na časovnik, i video da ne вреди ponovo zaspiti. Badža na tavanu poče se osvrutati prvo kao nekakva temno-siva, pa sve svetlija i svetlija nepravilna geometrijska figura. A vetar se sve manje i manje čuje.

U neko doba izadjoh iz karaule. Mračno i mutno praskozorje. Magla, ali ne kompaktna, već iskidana. Raspoznaje se obližnja šumica, a mestimično se vide i poslednje zvezde; no, to sam sve video nekoliko sekundi po izlasku. Ono što odmah osetih promolivši glavu, beše toplota vazduha, i ja veselo doviknuh onima u karauli, da je napolju toplije no unutra, što i drugi potvrdiše. A magla se sve više gubi, i dan sve više osvaja.

Poče lagano spremanje, bez žurbe, bez pesme. Ne spremamo se što je dat znak za polazak, već što više nema ništa od spavanja. Skinusmo zastore sa prozorskih rupa, i pri slaboj svetlosti koja kroz njih udje, ugledasmo jedni drugima mučenička lica. Ali, dok smo umotavali čebad, dan je već neprimetno osvanuo. U mesto onog romantičnog osvetljenja noćasnijeg, sad se vidi, na sivoj jutarnjoj svetlosti, samo jedno veliko zgarište, na sredini jedne sobe, čiji smo mizerni izgled tek sada mogli oceniti, na dnevnoj svetlosti.

Napolju je već sasvim vidno. Udišemo svež jutarnji vazduh, posle tolikog noćasnijeg dima, a poslednji ostaci zime u telu iščeza-vaju kao posledica kretanja radi sprema za polazak.

Pred nama se očrtava silueta Midžora, krupna, zdepasta, masivna, impozantna ne svojim oblikom, već svojim zapreminom. A iza nas Babin Zub, sa svojim strmim stenama, već se uveliko kupu u sunčevim zracima, koji još malo pa počeše obasjavati i pašnjak na njegovim padinama.

Udaljen nekoliko koračaji od karaule radi snimanja tog arhi-tektonskog objekta i njegovih retkih posetilaca, gledam kako se Midžorova senka spušta sve niže i niže niz padine Babinog Zuba. A magla se rastura, upravo pada sve niže. Gledam jedan oblak, kako se s teškom mukom prebacuje preko sedla... Midžor se više ne vidi onako precizno kao malo čas. Nebo iza njega je zažarelo i ne može se gledati u njega. A njegova senka sve niža i niža, dok sunčevi zraci od jednom ne obasjaše karaulu i nas pred njom.

To je bio znak za polazak. Fotografski aparati škljocnuše, mazga krete napred po rosnom pašnjaku, sa puno nekih žutih cvetića, a mi za njom, pevajući himne suncu, jedinom leku, kome smo pripisivali iscelenja svih mogućih i nemogućih posledica ove lude balkanske noći.

Razlaga nekaterih besed: runolist planika; busenje grmovje, dračje; čebe, čebad plahta, koc; čeznuti hrepeneti; šubara kućma; sa pokislih (mokrih) konjića; testera žaga; lomača grmada; (polu)trul (napol) trhel, preperel; badža dimnikova odprtina; tavan, tavanice strop; bliska bližnja; jeza groza; na jedvite jade jedva in jedva; ćutim molčim; legalo ležišće; deka (Die Decke) odeja; refena obroč; leja greda; vrljika kol; snabdeven preskrbljen; zdepast čokat; padina pobočje; zraci (zrak) žarki.

OBZOR IN DRUŠTVENE VESTI

Nezgoda v Triglavski steni. — V dneh od 7. do 9. julija so naši dnevniki z raznimi naslovi (»Plezalčeva sreča v nesreči nad prepadom«, »Grozni trenutki v severni steni Triglava«) poročali, kako je naša plezalka, gospa Marko Pi-bernikova, v najtežjem položaju, s čudovito prisotnostjo duha in z nad-človeškim naporom ter s tisto spretnostjo, ki jo odlikuje pri vseh turah, rešila tovariša Edo Deržaja in ž njim — pa le ž njim — tudi sebe... Dne 5. julija sta v zvezi s tremi sijajno uspelimi vzponi čez Triglavske stene okrog Triglavskega masiva (gl. zgoraj str. 172) hotela izplezati v severni steni najimpozantnejšo, pa tudi najtežjo smer — ki bi naj postala prava slo-venska smer, glasovita v glasoviti steni — namreč desno od Črnega Grabna naravnost na »Za Planjo« (v nemških spisih »Flitscher Schnee«). Plezalca, ki sta sicer drzna, a tudi skrajno previdna, bi bila najbrž uspela, ko bi se ne pripetil eden tistih slučajev, ki tvorijo objektivno stran pravih »nesreč« (kakor v latin-ščini pomeni »fortuna« srečo in nesrečo). Deržaju, ki je plezal kakih 25 metrov v skoraj navpični steni nad spremljevalko, se je izdril klin, ki bi naj bil plezalca in ž njim plezalko zavaroval, plezalko, ki je bila s plezalcem nad seboj zvezana z vrvo in se je v steni vzdržala le s krepkim prijemom. Deržaj je padel v zrak preko in mimo tovarišice — slikajte si ta strašni trenutek... Kako je ona z bliskovitim skrajšanjem vrvi cmilila padec, kako je takisto bliskovo osredotočila svoje telesne sile v roke, zlasti v desno, in v odpor telesnega koša ter tako prenesla strašni sunek, da ni strmoglavil obeh v prepad, in naposled, kako je njeno lahko telo s prav čudežno žilavostjo, v krčevitem prijemu ob prosto steno, ure in ure držalo na vrvi visečega tovariša, dokler se ni zbudil iz nezvesti — to bomo čitali v prihodnji številki po njenem lastnem opisu, ki ga je, kakor mi piše, sestavila »v pouk in nesrečo«. Takisto tudi, kako sta se tovariša — kolika tovariša! — po neskončnih mukah sama še splazila iz strme stene navzdol tako daleč, da so do njih mogli navadni planinci reševalci. Čitali bomo tudi o težkočah z rešitelji.

Rešena sta in rešena naj nam ostaneta... Rane so se zacelile: Mira Marko je bila med tem že v Julijskih, za enkrat samo na Stenarju. Magično pa jo mika iznova smer, kjer se je pripetila njena nesreča. Kakor mi piše 22. julija, sta se te smeri že lotila 2 Dunajčana (Pepitz in Szalay); pred 5 dnevi sta jo hotela izplezati, a je eden padel in si nogo zlomil. Zato sta morala turo opustiti. Toda: »rekla sta, da se tisti, ki je ostal cel, vrne čez 2 tedna z drugim tovarišem«...

Torej...

J. T.

Smrtna nesreča na Prisojniku.

Krasota naših gora, gostoljubnost in dobra oskrba v planinskih zavetiščih S. P. D., ožji stiki naših prvih planincev z inozemskimi ter našega »Vestnika« s tujimi planinskimi časopisi, pripomoč naših planinskih pisateljev pri novi izdaji »Hochturista« in naposled duh spravljalivosti, ki je zavladal med narodi in državami, vse to je vzrok, da se oglašča v naših planinah v zadnjih letih več in več inozemcev.

Vso letošnjo planinsko sezono pa je nameraval pri nas prebiti, udomačen pri znancih v Ljubljani (gospa Naglas-Dr. Bretl), izurjeni planinec, ki je prehodil najznamenitejše vrhove v Švici in v Dolomitih, državni pravdnik dr. Friderik

Kroeber iz Halberstadta pri Magdeburgu. Včlanil se je Osrednjem Odboru S. P. D. v Ljubljani in je nato hotel prehoditi vse naše važnejše gore. Izkušen turist, ljubitelj prirode, je hodil vedno sam. —

Dne 13. julija je odšel na Triglav in Razor, odtam čez Kranjsko Goro na Prisojnik. V Ljubljano bi se moral vrniti 19. julija, a ga ni bilo. Za vzrok ni vedel nihče. Dne 20. julija sta Skalaša Stane Šporn in Anton Banovec v Koči na Gozdu zvedela od orožnikov, da se je neki turist v Prisojnikovi steni ponesrečil. Tč vest je prinesel Komar, ki je izjavil, da je našel kraj novega pota na Prisojnik v sneg zasajen cepin in pa, da je tudi zapazil na snegu pod potjo črno liso, o kateri je domneval, da je ponesrečenec. G. Šporn in Banovec sta takoj izjavila orožnikom, da bosta šla naslednje jutro poizvedovat za ponesrečencem. Pridružila se je tudi večja družba Kranjskogorčanov, ki so se nameravali ta dan povzpeti po novi poti na Prisojnik. Na mestu, kjer je bil najden cepin, se je družba v več smeri razšla iskat ponesrečenca. Šporn je pregledal vse razpoke med snegom in stenami v tem okolišu. In res! Komaj 10 m nad potjo in kakih 50 m od cepina je ležal ponesrečenec v globoki razpoki. Trupla ni bilo mogoče zapaziti, dokler se ni prišlo tik do njega. Gosp. Šporn je ugotovil iz dokumentov identiteto ponesrečenca; bil je dr. Kroeber. Vsled nezadostne opreme za prenoč trupla v dolino, je vzela družba s seboj le nahrbtnik, ki je ležal v isti razpoki komaj par metrov od njega, in pa njegove listine. Šporn in Banovec sta še tisto popoldne šla v Kranjsko Goro, da obvestita o nesreči pristojne oblasti in SPD. Naročila sta v Kranjski Gori za drugo jutro več zanesljivih domačinov, ki bi pomagali spraviti ponesrečenega v dolino. Še isti večer je dospela večja rešilna ekspedicija Kranjskogorčanov v Kočo na Gozd. Bili so to: Hanza Vertelj, Miha in Andrej Ojcelj, Jaka Pečar, Mrak France in Slavko Černe, povečini izurjeni plezalci, člani TK Skale in SPD. Naslednjega jutra zarana je odšla ekspedicija na pot. Že pred sedmo je dospela do ponesrečenca. Pri približnem pregledu se je ugotovilo, da je zadobil več smrtnih poškodb, med katerimi je bila največja vdrtje čela in temena. Ponesrečenec je najbrže vsled svoje kratkovidnosti zablodil s poti in iskal drugje prehoda preko stene nad vrhnjim snežiščem za znanim Turnom, pri čemer se mu je pripetila nesreča, da je strmoglavil kakih 50 metrov v prepad. Med padcem pa je večkrat treščil ob skalo, kar ga je grozno poškodovalo. Ura, ki se je našla pri njem, je bila le lahko poškodovana in je kazala tedaj 10.56.

Reševanje je bilo kljub izvrstni opremi zelo težko. Zavitega v močne rjuhe in povezanega z vrvjo, h kateri je bil pritrjen močen drog, ga je ekspedicija polagoma spuščala navzdol preko snežišč, strmin in prepadov. Mestoma so ga morali po vrveh spuščati naravnost preko sten — kar je bilo silno naporno in zelo opasno.

Reševanje je trajalo pet ur, štiri ure za spuščanje preko sten. Pri Koči na Gozdu so ponesrečenca naložili na naročeni voz s krsto, ki je bila okrašena z vencii in planinskim cvetjem. Po dveurni vožnji je bil oddan v mrtvašnico v Kranjski Gori.

Pohvalno je omeniti veliko požrtvovalnost vseh sodelujočih, predvsem Hanza Vertelja, Šporna in Miha Ojcelja.

(To poročilo se naslanja na prof. Ravnikovo v naših dnevnikih.)

Pogreb se je vršil ob mnogobrojni udeležbi turistov, domačinov in letoviščarjev dne 24. julija.

Pokojuškov brat, g. Reinhold Kroeber, je bil s prvim jutranjim vlakom dospel iz Nemčije.

Krsta je bila vsa obložena z venci, ki so jih darovali: Naglasova rodbina, T. K. Skala, Kranjskogorska podružnica SPD in drugi. Ves iz rdečega rododendrona je bil venec rešilne ekspedicije, mnogo šopkov pa so poklonile turisticke iz Ljubljane in Kranjske Gore. Kranjskogorski pevski zbor, pomnožen s člani Ljubljanskega Zvona in s Skalaši, je pred mrtvašnico zapel »Blagor mu«. Ob grobu se je od pokojnika v imenu žene in otrok poslovil njegov brat; v ginjenosti je izpregovoril le nekaj pritajenih besed, ki so pa tem globlje učinkovale. Nato je predsednik T. K. »Skale« g. prof. Janko Ravnik izrekel ginljivo planinsko poslovlilo. V imenu hrvatskih in srbskih gostov, bivajočih v Kranjski Gori, je izpregovoril še g. Ribar, nakar so na krsto začele padati prve grude naše zemlje. Duše vseh pa je presunila žalostinka »Vigred se povrne«.

Pokojnikov brat se je s solzami v očeh zahvaljeval vsem, ki so pomagali pri reševanju in se udeležili pogreba. Odkrito sočustvovanje vseh, ki so pogrebu prisostvovali, je pokojnikovemu bratu pač najbolje zagotavljalo, da grob ponesrečenega g. Kroeberja ne bo pozabljen.

Severna stena Špika. — Prvi vzpon na to mogočno, dotlej nepremagano steno, ki sta ga izvršila gospa Mira Marko Pibernikova in Dr. Stanko Tominšek in ki ga je točno opisala ga. Mira Marko v našem »Vestniku« 1926, str. 269 i. sl., je zbudil kajpada zanimanje tudi v svetovnih planinskih krogih. Iz peresa iste gospe Marko Pibernikove je prinesla »Oesterreichische Alpenzeitung«, koje urednik Dr. Franz Rudovsky dobro pozna tudi naše ožje planine in pazno zasleduje naš planinski pokret, v št. 1062 (junij 1927) na str. 121 do 125 natančen opis te ture zajedno s situacijsko skico, kakršne naš »Vestnik« kljub urednikovemu prizadevanju ni mogel prinesiti, dasi imamo na razpolago točno fotografijo. — Uvodoma prinaša »Oesterr. Alpenz.« pred člankom gospe Pibernikove opis vzpona na Špik, ki sta ga kot prva izvršila po severnem in severnozpadnem obrobju njegove stene gospa Ana Elscher in Angelo Dibona v poletju 1925.

Slovensko planinstvo je hvaležno uredništvu »Oesterr. Alpenzeitung« (naš »Vestnik« je s tem časopisom v zamenj) in naši plezalki-pisateljici Miri Marko.

Rešilne postaje. — Slovensko Planinsko Društvo je po vseh važnejših krajih organizovalo rešilne postaje, ki sestojе večinoma iz naših vodnikov. Vsaka ekspedicija ima po enega vodjo, čigar dolžnost je, da obvesti vse člane o nesreči in ponese prvo pomoč ponesrečencu. Postaja je tudi založena z obvezami in najpotrebnejšimi zdravili. Vodja mora nesrečo takoj javiti Osrednjemu Odboru ter poročati, ali potrebuje pomoči. Naša rešilna ekspedicija v Mojstrani, pod vodstvom g. Laha in vodnikov Koširja, Hlebanje in Zime, se je že prav dobro izkazala kot spretna in požrtvovalna.

Važno pa je, da vest o kaki nesreči dospe čim prej do rešilne postaje; zato se vsi planinci nujno pozivajo, da — opustivši morebitne osebne ozire na družbo ali udobnost ali načrte — nesrečo naznanijo najkrajšim potem pri najbližjem zastopniku S. P. D.

Koča na Peci bo letos pod streho. Grade jo na kameniti podlagi iz macesnovih, obtesanih brun nekaj metrov pod sedlom obeh Pec v prijaznem kotičku z obširnim opredjem in razgledom na vzhod. Studenec je blizu spodaj, poleg koče so v živo skalo izstrelili obširno klet, do koče delajo gozdni kolovoz od posestnika Mihela gori (ozir. Najberža). Zanimiva Peca dobi s tem oporno točko prve vrste. Ako prideš zjutraj z vlakom na Prevalje in greš z avtom v Mežico, si sredi popoldneva zlahka pri koči; ob kresnih večerih pogledaš še na Kordeževo Glavo in prideš nazaj v kočo počivat. Kdor ni prijatelj vovoz in cestá, gre s

kolodvora na Poljano, od tam za streljaj proti Pliberku in vrhu klanca na levo v hrib mimo Hamuna, Rehta, do srednje gozdarnice v Podpeci (Rižberg je zgoraj, Najberž spodaj). Po kratkem oddihu za hišo po kolovozu, pri drugi stezi na levo, 50 korakov po stezi na desno na Knapovsko pot. Pot je popolnoma ravna, pelje pod belimi peski, ki jih vidiš že oddaleč, in križa gozdni kolovoz do kože; obrneš se torej po kolovozu in pazi, da po Knapovski poti ne greš predaleč. (Prevalje—gozdarnica 4 ure, gozdarnica—koča 2 uri, okroglo 7—8 ur z odpočitki.)

Knapovska pot je tudi partija zase. Mesto h koči greš dalje preko gozdnega kolovoza po vseskozi ravno izpeljani poti mimo neke planine in rudniške jame tja v Toplo in od tam po cesti v Črno, kjer prenočiš ali ujameš voz. Na Knapovski poti imaš zelo zanimiv razgled pod-se in v daljavo. Za manjše družbe, ki ne ljubi strmin, je ta pot zelo primerna.

Od Kordeževe Glave pojdi po vrhu Pece do male stražnice in po poti proti jugu, kjer prideš v Toplo na levo, ali preko sedla na planino Ledrovec mimo bivše gostilne (v voj. zemlj. je še zastavica). Od ondi k Sv. Ani, ali po cesti v Črno.

Koča postane ob primernih cenah zelo obiskano razhodišče za lepo Peco.

J. Z.

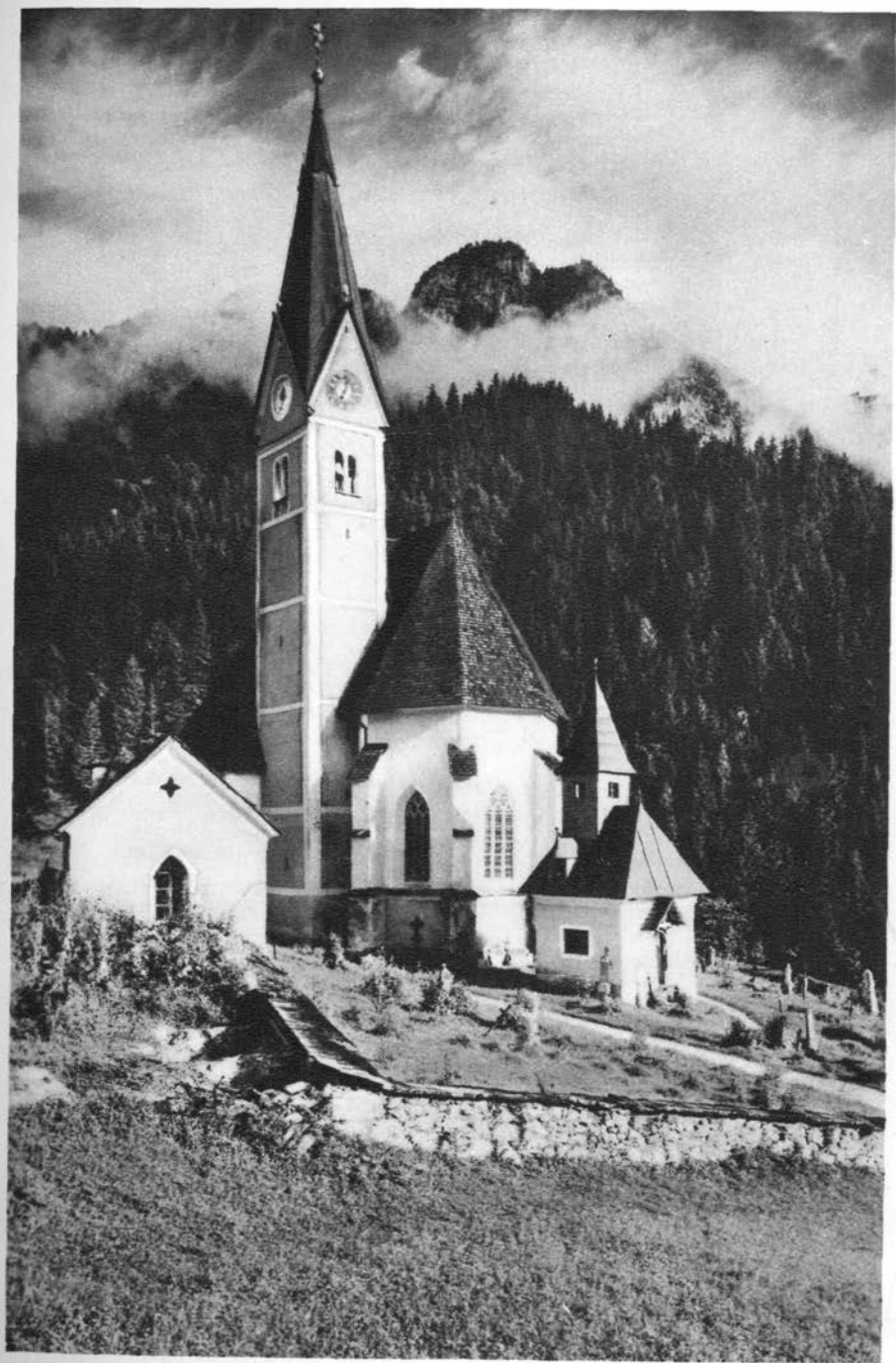
Pravila Slovenskega Planinskega Društva so uradno potrjena. Zato bo izredni občni zbor Slovenskega Planinskega Društva dne 18. avgusta t. l. v salonu restavracije »Pri Levu« na Gosposvetski cesti v Ljubljani ob osmih zvečer. Na tem občnem zboru se bo volilo že po novih pravilih.

Naše slike: Cerkev v Solčavi, v ozadju Huda Peč (1820 m). Na prvi pogled se ti prikupi lična cerkev, docela slična oni v Heiligenblutu pod Velikim Klekom. Leži nekaj vzvišeno nad prijazno vasjo Solčavo, kjer se bo vsak turist, ki potuje skozi Gornjo Savinjsko dolino v osrčje Savinjskih planin, ustavil, odpočil in razgledal po divni okolici. Na obeh straneh se nad vasjo visoko dvigajo gorski odrastki, na severu košata Raduha, na jugu predgorje Ojstrice, ki se tik nad cerkvijo konča s strmo in raztrgano Hudo Pečjo. Slednji pogled imamo pred seboj na naši sliki.

Vsebina: Mira Marko: Triglavske stene (str. 169). — Dr. Jos. C. Oblak: Iz neznanega Slovenskega Štajerja (str. 172). — Dr. H. Tuma: Šije (str. 175). — Dr. Jos. C. Oblak: Skice s pota (str. 180). — Andrija M. Ristič: Noč na Staroj Planini (str. 184). — Obzor in društvene vesti: Nezgoda v Triglavski steni. Smrtna nesreča na Prisojniku (str. 189). Severna stena Špika. Rešilne postaje. Koča na Peci (str. 191). Pravila SPD. — Naše slike (na prilogi): Cerkev v Solčavi, v ozadju Huda Peč.

»Planinski Vestnik« izhaja 12 krat na leto in stane v tuzemstvu za celo leto 40.- Din, za inozemstvo 60.- Din. — Naroča, plačuje, reklamira se pri Osrednjem Odboru S. P. D. v Ljubljani. Rokopisi, sploh spisi in poročila za natis se pošiljajo na naslov: Dr. Josip Tominšek, gimn. ravnatelj v Mariboru.

Za uredništvo odgovarja: Janko Makar, profesor v Ljubljani. — Izdajatelj: Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani; njegov predstavnik je dr. Fran Tominšek, odvetnik v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. (Priloge slik tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani).



Cerkev v Solčavi, v ozadju Huda peč (1320 m)

Fot. Jos. Kunaver